

2007. - Hoće li biti bolja?

✉ pošalji članak 🖨 štampanje članka

Novi talas na srpskoj veb sceni

Marko Bijelić

Ljudi koji prate godinama srpsku internet scenu kažu da se veoma jasno mogu uočiti određene pravilnosti. U proseku na svake tri-četiri godine naiđe talas novih projekata koji pokreću mahom mlađi ljudi jer u tome vide svoju poslovnu šansu. Retki je i ostvare. Ovdje treba naglasiti da iz aspekta inovativnosti samih projekata Srbija ne kaska mnogo za ostatkom Evrope, osim za Velikom Britanijom. I u Srbiji i u Evropi pogled developera i biznismena je usmeren ka Americi, preciznije prema Silicijumskoj dolini, tehnološkoj prestonici sveta. Samim tim tehnološki razvoj u Silicijumskoj dolini diktira trendove na kompletnoj globalnoj sceni. Krahom dot-com ekonomskog balona 2001. i povratkom u surovu realnost, mnogi stanovnici Silicijumske doline, kao i brojni mediji, požurili su da označe i kraj nove ekonomije. U stvari, slom je doživeo samo dot-com, a nova ekonomija je nastavila da živi i još zanimljivije da se napaja nekim primerima iz perioda dot-coma. Iako je balon, kao što se moglo i predvideti, neslavno završio – dot-com generacija je sledećoj u amanet ostavila infrastrukturu, greške na kojima se uči i potajnu nadu da će se sve viđeno ponoviti. Samim tim oporavak počinje već 2004. godine, da bi 2005. i 2006. godinu globalno obeležio Web 2.0 bum.

Start-up kao trend

U poslednjih pet godina u Srbiji je došlo do procvata forumske scene. Samim tim i online zajednice, kao što su Elitesecurity.org, DevProTalk.com i DizajnZona.com, postale su centralno mesto okupljanja domaćih veb profesionalaca. S druge strane pojavio se i jedan broj kvalitetnih domaćih blogova koji su prethodne dve godine pažljivo prenosili dešavanja sa svetske scene. U duhu Web 2.0 trendova probudila se i domaća zajednica sa željom da se uradi nešto konkretno i da se stvari još jednom pokušaju pokrenuti sa mrtve tačke. Pod uticajem Paula Grajama (www.paulgraham.com) i Gaja Kavasakija (blog.guykawasaki.com) i na srpskoj sceni došlo je tokom ove godine do popularizacije start-up poslovanja, odnosno pokretanja novih internet servisa i kompanija. Ovo se jasno moglo videti na konferenciji u Nišu koja je održana sredinom oktobra. Jesen 2005. je bila ključna za lansiranje velikog broja američkih start-up kompanija. Tokom ovog leta iz domaćeg sajber undergrounda stizali su signali da se nešto opasno kuva i kod nas. Domaći analitičari su najavili vruće proizvode iz domaće kuhinje za ovu jesen i zimu. Izdvojićemo najzanimljivije.

E-trgovina

Servis za kućnu dostavu hrane Donesi.com je pobrao veoma pozitivne simpatije na internetu. Nakon Beograda, ovaj servis se širi i na tržište Novog Sada. Kako najavljuje Vladan Zirojević, koji vodi ovaj servis, u pregovorima su sa potencijalnim partnerima iz još nekoliko gradova sa Balkana i Evrope. Po ugledu na poznati eBay, skoro je startovao i aukcijski sajt Limundo.com. Iako je i ranije bilo sličnih pokušaja, npr. YuMarket.com, Limundova je vizija da se nametne kao aukcijska kuća broj 1 u Srbiji. Uprkos očajnoj infrastrukturi i trenutnim uslovima za obavljanje elektronske trgovine, elektronskih prodavnica nikad nije nedostajalo u Srbiji. Ažuran spisak istih pronaći ćete na sajtu Prodavnice.com. Među skoro lansiranim izdvaja se MyShop.co.yu po tipičnom modelu od igle do lokomotive.

SrbijaTrguje.com je relativno nov, zanimljiv i nagrađivan informativni portal posvećen sektoru komercijalnih malih i srednjih preduzeća. Najveći srpski portal B92.com je takođe pokrenuo biznis sekciju na adresi b92.net/biz, a dok čitate ove redove u punoj funkcionalnosti bi trebalo da proradi i poslovni magazin Business Surfer na adresi Mysurfer.biz.

Društvene mreže i e-muvanje

Popularnost društvene mreže MySpace i dalje ne jenjava u svetu. Ova društvena mreža (social network) trenutno je jedno od najpopularnijih internet odredišta, sa posebnim fokusom na severnoamerički kontinent i američki način života. „Ideja nije nova, pa se može kazati da je MySpace 'GeoCities na steroidima', odnosno mnogo lakši i jednostavniji servis za kreiranje personalnih stranica sa bogatom multimedijom”, kaže Goran Aničić, urednik popularnog bloga Svakodnevnica (<http://www.personalmag.co.yu/blog/>). Trenutno u svetu egzistira na hiljade društvenih mreža koje pokušavaju na različite načine da zadovolje mnogobrojne ciljne grupe. Kako stvari stoje u Srbiji? Karakteristično u poslovnim modelima srpskih start-up kompanije jeste da je tržište Srbije, kao i tržišta bivših jugoslovenskih republika isuviše malo i jedina moguća vizija jeste balkanska vizija. Tu su upravo karakteristične srpske

društvene mreže, kao što su Bleya.com, VeliBrat.com i Zujanje.com, ova poslednja u izvedbi Infostud.co.yu tima. U ovu grupu sajtova bismo mogli svrstati i popularni sajt sa video-klipovima KobajaGrande.com, koji podseća na popularni YouTube.

Zanimljivo je reći da su se sajtovi za upoznavanja, tzv. dating, iz aspekta akvizicija od strane drugih kompanija pokazali kao najbolji poslovni model. Rumunski Urbae je preuzeo dva poznata srpska dating sajta LoveDelux.com i Poljubac.com, te ih spojio u jedinstveni sajt Poljubac.urbae.com. Takođe, srpski dating servis Romance-Cafe.com je preuzela jedna nemačka kompanija u cilju distribucije tog softvera za nemačko govorno tržište.

Reči i vesti

Posebno je zanimljivo istaći da za srpski jezik postoje dva izuzetno kvalitetna rečnika koja svojom koncepcijom spadaju u aktuelna talasanja na domaćoj sceni. Metak.com, kako mu naziv sugeriše „Brz kao metak“, sigurno je najbrži i najobimniji englesko-srpski i srpsko-engleski rečnik na webu. Vokabular.com je takođe dosta zanimljiv projekat koji predstavlja varijantu Vujaklije na mreži. Naslovi.net je servis koji poslednjih nekoliko godina dominira kao jedini sajt koji prikuplja vesti sa više izvora na jednom mestu (news agregator), a oko Nove godine bi trebalo da dobije konkurenciju u vidu servisa Momenat.com.

Globalno tržište

Neki od srpskih proizvoda i servisa su prisutni direktno i na svetskom tržištu. Između ostalih to su: ddir.org (dizajnerski direktorijum), activeCollab.com (kolaboracioni alat za upravljenje projektima), ImportantAds.com (oglašivačka mreža), Rentalio.com (turistički pretraživač) i Vivvo.net (cms proizvod).

Trend pokretanja start-up firmi u Srbiji će se nastaviti i u narednoj godini, a ažurne dnevne informacije o dešavanju na srpskoj i regionalnoj start-up sceni možete pratiti na sajtu autora ovog teksta – Biznisblog.com.

Godinu 2006. obeležila je pojava kvalitetnih domaćih blogova

Tri stvari koje će obeležiti 2007. godinu

Konferencije – Naredna godina u Srbiji će proći u duhu konferencija posvećenih internetu, elektronskom poslovanju i marketingu. Već sada je najavljen veliki broj istih, a ovi događaji su veoma bitni iz aspekta cirkulisanja energije i međusobne razmene iskustava između aktera domaće veb zajednice, kao i zbog promocije internet mogućnosti među manje informisanom populacijom. Samim tim, putem događaja konferencijskog tipa, veb aktivnosti će dobiti i svoju dimenziju u fizičkom prostoru.

Poslovni blogovi – Tokom ove godine krenula je sa radom nekolicina kvalitetnih poslovnih blogova, a moje mišljenje je da će se ovaj pozitivni trend nastaviti i u 2007. Oni su prvi put pomenuti još 2004. godine u e magazinu.

Start-up firme – Promocija start-up firmi, odnosno započinjanje novog biznisa u domenu interneta i IT industrije, uzeće zamah tokom naredne godine, što je usko povezano sa predhodno pobrojanim stvarima. Ukoliko promocija ovakvog tipa poslovanja zaista zaživi i veći broj ljudi se odluči da pokrene internet kompanije, moja procena kaže da oko 2010. možemo očekivati i veoma uspešne projekte iz Srbije na svetskoj sceni. Samo hrabro!

© eMagazin 2003 Beograd

Svako neovlašteno kopiranje i reprodukovanje materijala je kažnjivo i podleže krivičnom zakonu.